

Téma pokušení ke hříchu

Co je to hřích?

O hříchu se často mluví s lehkovážností, jako o nějaké chybičce, nedostatku, selhání. Abychom pochopili, co je hřích, nechme se vést třemi pohledy:

První pohled nabízí svatý Ignác z Loyoly, zakladatel řádu jezuitů a autor knihy Duchovní cvičení. Svatý Ignác se tedy ptá, co způsobil jeden jediný hřích u andělů? A odpovídá: Z bytosti tak krásné a dokonalé, bytosti duchovní nazývané anděl, se jediným hříchem stala bytost skrz naskrz odporná, plná zloby a pýchy, ďábel.

Druhý pohled směřuje na člověka. Co způsobil hřích Adamův? Když se podíváme do dějin, kolik válek a všech hrůz je schopen ze všech tvorů pouze člověk. Kolik nenávisti, útlaků, nespravedlnosti a to nejen v dějinách, ale i soukromých tragédiích, které překrývaly zdi a střechy rodinných domů. Za tím vším je hřích člověka, který vstoupil do ději skrze Adama.

Třetí pohled směřuje na Kristův kříž. Co stálo Boha, aby nás vykoupil z moci vlastního zla a moci satanovi, toho, kdo zotročuje všechny ty, kteří hřeší. Pokud pohled na kříž nestačí, může pomoci třeba i filmové zpracování Mela Gibsona Kristových pašijí v drsnosti a naturalitě. Tam si člověk říká při pohledu na Kristovy rány, že to je dopad i mých osobních hříchů.

Co je ovocem hříchu?

Odplatou za hřích, nebo také ovocem hříchu je život ve spárech zla, satana. Nazývá se to také „věčnou smrtí“. Nemůžeme to však chápat, jako že nás takto trestá Bůh. Každý hřích je naším svobodným rozhodnutím. Jednat proti Bohu. Trest za hřích není v režii Boha, ale je to bumerang námi vypuštěný vracející se se všemi důsledky toho, pro co jsme se rozhodli. C. S. Lewis říká v Letopisech Narnie: „Byl jsi to ty, kdo se takto rozhodl, byla to tvá volba.“ V knize Genesis v příběhu o prvním hříchu čteme zajímavý detail biblického vyprávění. Lidé, poté co zhřešili a poznali, že jsou nazí, si ušili zástěry z listů fíkovníku. V biblické symbolice je fíkovník pro své časté parazitování na jiných dřevinách vnímán, jako sídlo démonů. Ti také parazitují, jenže na člověku. Odít se listy fíkovníku může znamenat mít již až do vykoupení co do činění s vládou tmy, padlých andělů, a věčné smrti, v důsledku prvního hříchu. Příliš velká daň za to, co se často nazývá chybičkou, slabůstkou atp.

Ke hříchu vede pokušení, jak?

Dnešní čtení z knihy Genesis a Matoušova evangelia ukazuje, jak k nám pokušení přichází. V obou příbězích je to satan, kdo člověka pokouší, jak Evu, tak Krista. A pak člověk, to když Eva nabízí Adamovi zakázaný plod. Podívejme se na zdroje pokušení na základě dnešních biblických čtení.

Kroužení kolem Bohem zapovězeného

Pokoušení Evy ukazuje, že Eva, zdá se, krouží kolem zapovězeného. V ráji, jeho jméno je Eden a to jméno znamená rozkoš, tak tam člověku nic nechybělo a jediné, co Bůh člověku zakazuje, je zakusit zlo, to je přestoupení příkazu nejíst ze stromu poznání dobrého a zlého. Všimněme si, že zlo nedefinuje člověk, ale Bůh. Co je zlé a co je dobré? Zákonodárcem je Bůh, ne lidská úvaha. Pokoušení tedy přichází, pokud budeme kroužit kolem toho, co Bůh prohlašuje za hřích, tedy za to, co je nám nebezpečné a co nám ublíží.

Lidské oslabení jakéhokoli druhu

Pokoušení Krista jde cestou jeho zeslábnutí, tentokrát v důsledku půstu. Na naše slabiny bude jistě zlo a pokoušení útočit. To je druhá cesta.

Jak se pokoušení vyhnout, překonat ho, jaký je lék?

První zásadou je, nepohybovat se v Bohem zapovězených oblastech. Vyhnout se jim, pokud tam jsem, utéct z nich. Zlo je příliš rafinované a mocné na to, abych si říkal, že ho přechytračím.

Druhou zásadou je mít stále zdravou duchovní identitu, tedy dobře vědět, kdo jsem. Znat dobře svou slabost, ale také svou důstojnost. Znat dobře své dědictví po Adamovi, ale i to po Kristovi.

V knize Genesis jsme dnes slyšeli o stvoření člověka: Bůh vdechl do prachu země život. Jsme tedy chabý vesmírný prach, ovšem ke kterému se Bůh sklání k tváři, kterou nám stvořil a vdechuje svými ústy dech života. Jsme prach oživený Božím polibkem. Za námi stojí Stvořitel, který z „ničeho“, beztvárného prachu, vytváří naše tělo a předává nám svůj život. To je první realita naší identity.

Druhou realitou naší identity je naše zranitelnost Adamovým dědictvím i dědictvím našich rodin a okolí, hříšných struktur, v nichž žijeme. Neseme ovšem i jiné dědictví, totiž, dědictví těch, kdo jsou z toho všeho Kristem vykoupeni. Naše hříchy vzal na sebe. Hříchy, ke kterým jsme již svolili i ty, ke kterým ještě svolíme. Jsme bez našich zásluh vykoupeni. Jsme jak potomci Adamovi a následků toho, co Adam spustil, jsme však také dědici a účastníci toho, co pro nás Kristus získal. To je druhá realita toho, co jsme.

S tímto vědomím vykoupeného a spojeného se Vzkříšeným se můžeme postavit pokušením, kterým se nemůžeme vyhnout, když útočí na naše slabosti. V Kristu jsme už přece vyhráli, zkusme tedy nevzdat i boj, pokud před ním není útěku. A i když zrovna nevyhrajeme, ač jsme byli plni bojovnosti, jedna prohraná bitva neznamena prohranou válku. Abychom neklesali na mysli, svatá Faustyna Kowalská učí: Tolikrát, kolikrát poklekneš ve svátosti smíření, tolikrát chváliš v důvěře Boží milostrdenství.